

رام - دوم مهر

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازوده‌ی امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی‌ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

- تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
- محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.
- اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

دوم مهر

مهمترین مناسبت دوم مهرماه برای ایرانیان آن است که در این روز در سال اول هجری پیامبر اسلام و ابوبکر صدیق هجرت را کامل کردند و از مکه به مدینه رسیدند، و این واقعه مبنای سالشمار هجری قرار گرفت.

در دوران معاصرمان این روز با رخداد‌های سیاسی متنوعی مصادف بوده است. در ۱۲۸۶ سلیمان میرزا اسکندری شعبه‌ی انجمن آدمیت را در کرمانشاه تاسیس کرد و مدرسه‌ی کرمانشاهان را نیز بنیان نهاد. درست یک سال بعد (در ۱۲۸۷) محمدعلی شاه که تازه بر ضد مجلس کودتا کرده بود، فرمانی خطاب به صدراعظم صادر کرد و متذکر شد که مجلس شورای ملی در ۲۲ آبان‌ماه افتتاح و شروع به کار خواهد کرد، ولی اهالی تبریز را از شرکت در انتخابات محروم نمود. تا سه سال بعد مشروطه‌خواهان او را از سلطنت عزل کرده بودند و مهمترین هوادارش که سالارالدوله بود در همین روز به سال ۱۲۹۰ خود را شاه خواند و کوشید به کمک عشایر غرب ایران بر مشروطه‌خواهان غلبه کند. در همین روز پیرم خان از سرداران بزرگ مشروطه‌خواه به دریافت یک قبضه شمشیر مرصع مخلع گردید و مجلس برای او مقرری سالیانه بر مبنای سه هزار و ششصد تومان تعیین نمود. او بلافاصله برای دفع خطر سالارالدوله به بسیج نیرو پرداخت. در همین روز انگلیسی‌ها هم از اغتشاش بهره جستند در بوشهر نیرو پیاده کردند.

راست: پیرم خان، میان: سالارالدوله

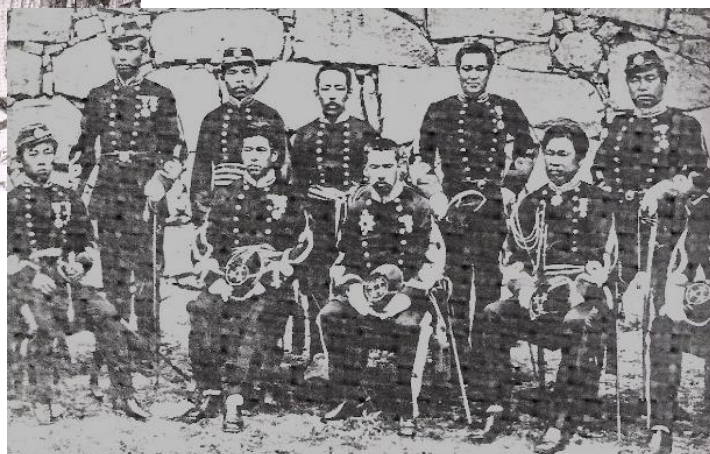
سمت راست پدرش محمدعلی

شاه، چپ: سلیمان میرزا

تا چند سال بعد دودمان پهلوی به جای قاجار بر تخت ایران برنشست و سازمان دولت و نهادهای اجتماعی تجدیدی شتابزده را تجربه کردند. در همین روز به سال ۱۳۱۷ هنرستان دختران با حضور هیئت دولت و امراء و نمایندگان مجلس افتتاح شد. در ۱۳۲۰ بلافاصله پس از کناره‌گیری رضا شاه علی اصغر فروزان شهردار تهران از خدمت معاف شد و به جای وی مصطفی قلی رام شهردار گردید، همچنین اداره کل امنیه مملکتی که در سال ۱۳۱۸ منحل و تشکیلات آن ضمیمه واحد های ارتشی شده بود مجدداً تاسیس گردید و سرتیپ فضل‌اله زاهدی در راس این سازمان قرار گرفت.

در دوم مهر سال ۱۳۴۰ بین ایران و کویت سفیر رد و بدل شد و سه سال بعد در ۱۳۴۳ در جلسه فوق العاده مجلس شورای ملی قرار داد وین به تصویب رسید. نه سال بعد در ۱۳۵۲ دکتر علی شریعتی که به صورت پنهانی می‌زیست خود را به پلیس معرفی کرد و زندانی شد. در روزگار ما هم به سال ۱۳۹۴ در این روز فاجعه‌ای رخ داد و در جریان آشوبی که در جریان مراسم حج بروز کرد، دست کم ۱۱۰۰ نفر کشته و

نزدیک به هزار تن زخمی شدند.

سرداران ژاپنی درگیر در نبرد شیرویاما؛ راست: ارتش جدید ژاپن و چپ: سامورایی‌ها

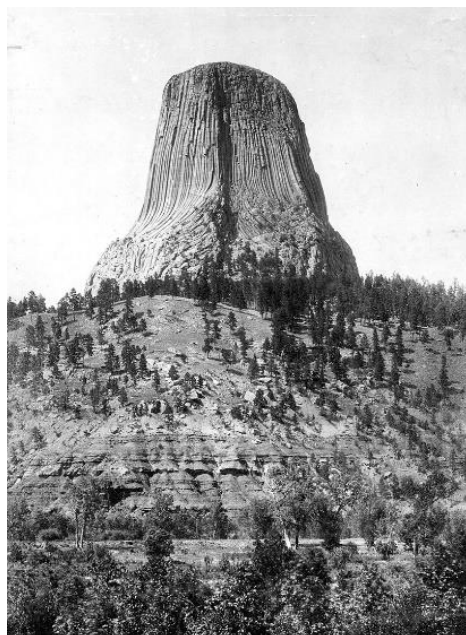
دوم مهرماه در تاریخ سیاسی جهان هم روزی مهم بوده است. در ۱۰۴۳ انگلیسی‌ها شهر نیوآمستردام را از هلندی‌ها گرفتند و بعدتر آنجا را نیویورک نامیدند، در ۱۲۳۲ در یاسالار دپوان به طور رسمی کالدونیای جدید را به اسم دولت فرانسه تصرف کرد، و در ۱۲۵۶ قوای امپراتور ژاپن با سی هزار سرباز در نبرد شیرویاما بر پانصد سامورایی شورشی هوادار خاندان ساتسوما غلبه کردند و آنها را تا نفر آخر کشتند. در ۱۳۵۲ گینه‌ی بیسائو از پرتغال مستقل شد، و در ۱۳۷۲ نورودوم سیهانوک شاه کامبوج به کشورش بازگشت و بار دیگر پس از دوران هولناک حاکمیت خمرهای سرخ قدرت را در دست گرفت، در حالی که کمونیست‌ها طی سه سال گذشته یک چهارم تا یک سوم جمعیت کشورش را قتل‌عام کرده بودند. در ۱۳۸۶ هم بین سی تا صد هزار تن در یانگون بر ضد دولت سرکوبگر برمه تظاهرات کردند.

بازنمایی نبرد شیرویاما در نگارگری ژاپنی، سامورایی‌های سیاهپوش و شمشیرزدن در برابر سربازان تفنگدار

این رو همچنین برای دین مسیحیت هم سرنوشت‌ساز بوده است. در ۱۶۶ هجری خورشیدی دومین شورای نیکایا (نیقیه) در کلیسای هاگیا سوفیا (مسجد ایاصوفیای امروز) با حضور ۳۵۰ اسقف برگزار شد و مجاز بودن استفاده از اشیای متبرک و نمادهای مقدس و تقدیس آثار هنری مثل مجسمه و نقاشی را تصویب کرد. در ۱۲۶۹ هم کلیسای مورمون چندم سری را به طور رسمی مجاز شمرد، و هردوی این تحولات تا حدودی زیر تاثیر موج توسعه‌ی دین اسلام رقم زده شدند.

از نظر اجتماعی این روز به ویژه با تاسیس نهادهایی در آمریکا همزمان بوده است. در ۱۱۶۸ دیوانعالی قضاوت و دادگاه عالی در دستگاه قضایی ایالات متحده‌ی آمریکا تاسیس شد، در ۱۲۸۸ تئودور روزولت رئیس جمهور آمریکا کوه سنگیِ برج شیطان در وایومینگ را به عنوان نخستین مکان ملی این کشور افتتاح کرد. در نقاط دیگر هم واقعه‌ی مهم آن است که در ۱۳۱۱ گاندی و دکتر آمبدکار در توافق‌نامه‌ی پونا بر سر اختصاص برخی از کرسی‌های مجلس استانی به افرادی از طبقه‌ی نجس‌ها به توافق رسیدند.

راست: نورودوم سیهانوک

چپ: کوه برج شیطان

دوم مهرماه با سه نوآوری مهم صنعتی هم مصادف بوده است. در ۱۳۲۷ کمپانی موتور هوندا تاسیس شد، در ۱۳۳۹ یو اس اس ایترپرایز که اولین ناو هواپیمابر اتمی بود به آب انداخته شد و در ۱۳۵۸ شرکت کامپوسرو اولین خدمات رایانه‌ای که پست الکترونیکی داشت را ارائه کرد.

عصمت اینونو

هوراس والپول

عضدالدوله فناخسرو

ویتلیوس

در این روز این نامداران زاده شده‌اند: ویتلیوس امپراتور روم (۱۵ میلادی)، عضدالدوله فناخسرو شاه آل بویه (۳۱۵ هجری خورشیدی)، هوراس والپول مورخ و سیاستمدار انگلیسی (۱۰۹۶)، عصمت اینونو دومین رئیس جمهور ترکیه (۱۲۶۳)، و ف. اسکات فیتزجرالد داستان‌نویس آمریکایی (۱۲۷۵). در گذشتگان مهم این روز هم عبارتند از پاراسلس دانشمند آلمانی (۹۲۰) و توپاک آمارو آخرین اینکا (۹۵۱).

فیتزجرالد

پاراسلس

توپاک آمارو